

HLÁSKY Z MASky

ROČNÍK 2020, ČÍSLO 3

JEDINEČNOSŤ
A SPOLUPRÁCA
DVOCH
REGIÓNOV
Muránska planina –
Čierny Hron

Ceny pre víhercov sú odovzdané

14. septembra 2020 Partnerstvo Muránska planina – Čierny Hron odovzdalo ceny pre víťazov fotografickej súťaže „MASka v objektíve“.

Otvorenie výstavy fotografií pána Milana Slabeja „Krásy planiny“ v priestoroch MsKS, sprístupnenej do 30.9.2020 nám poskytla príležitosť aj na ocenenie víťazov druhého ročníka fotografickej súťaže „MASka v objektíve“. Do súťaže sa zapojilo 17 fotografů, ktorí na svojich fotografiách zachytili prírodnú scenériu, život obyvateľov i rôzne zvyky

a tradície územia. Z prihlásených 57 fotografií bolo porotou vybraných 7 fotografií od 6-tich fotografů, ktorým sme odovzdali symbolické ceny Partnerstva Muránskej planiny a Čierneho Hrona. Víhercom gratulujeme a ďakujeme za ich krásne diela, ktoré budú použité na propagáciu územia Muránskej planiny a Čierneho Hrona.

V
TOMTO
ČÍSLE

Spoznávame
náš región

Región plný
rozdielov aj
skrytého
potenciálu

VÝZVY na
predkladanie
žiadostí o
finančný
príspevok
pokračujú

Jeden z nás ...

Kam na výlet
v našom
regióne

Pripravili sme nové súťaže

3. ročník fotografickej súťaže
„MASka v objektíve“

Tak ako vo všetkých veciach aj pri fotografii sa často stane, že upadneme do stálych, zabehnutých koľají. Opakujeme námety a prístupy a možno sa začneme aj nudiť. Ale na tvorivej činnosti je krásne to, že sa stále môžeš zlepšovať, posúvať a učiť.

Po horúcich letných dňoch sa k nám pomaly vkráda jeseň so svojim chladným počasím. Okrem chladnejšieho počasia nám jeseň prináša začiatok školského roka a s ním aj našu tretiu výtvarnú súťaž „Krásy MAS očami detí“, do ktorej sa môžu zapojiť pred-

Partnerstvo Muránska planina – Čierny Hron vyhlasuje 3.ročník fotografickej súťaže „MASka v objektíve“. Je tu znova príležitosť prezentovať svoje fotografické zručnosti rôznych vekových kategórií, ktorým sa páči naše územie a všetko s ním spojené. Fotiť môžete nielen fotoaparátom, ale využite aj svoje smartphony, ktoré nosíte každý deň pri sebe. Práve tie Vám možno umožnia urobiť výhernú fotku, pretože ako

školy, žiaci 1.stupňa základných škôl a 1.stupňa základných umeleckých škôl, ktoré sa nachádzajú v území Muránskej planiny a Čierneho Hrona.

Cieľom súťaže je podporiť žiakov rozvíjať ich talent a v neposlednom rade spoznávať naše územie, nakoľko téma priamo súvisí s kultúrou, zvykmi a tradíciami, remeslami, historickými a kultúrnymi pamiatkami, aktivitami, podujatiami nachádzajúcimi sa a realizujúcimi sa

povedal Chase Jarvis „Najlepší fotoaparát je ten, ktorý máte so sebou“. Do súťaže môže jeden autor poslať spolu maximálne 10 fotografií (zároveň nie viac ako 3 fotografie v jednej kategórii).

Svoje fotografie môžete zasielať do 30.apríla 2021!!!

Na víhercov čaká odmena a postúpenie do celoslovenskej súťaže. Tešíme sa na vaše jedinečné fotografie.

Viac informácií o súťaži nájdete na našej stránke:

www.muranskaplanina.com

v území Muránskej planiny a Čierneho Hrona. Žiaci sa môžu zapojiť do štyroch tém, v ktorých potom odborná porota vyberie tri najkrajšie práce.

Práce je potrebné zaslať do 30. novembra 2020 !!!

Ďakujeme a tešíme sa na výtvarné diela detí.

Viac informácií o súťaži nájdete na našej stránke:

www.muranskaplanina.com

NAŠU
BUDÚCNOSŤ
TVORÍ TO,
ČO
ROBÍME
DNES...

Spoznávame náš región

Osada Kysuca, časť dedinky Drábsko, je malá osada s tradičnou architektúrou, učená v lone prírody, nazývaná aj malý Vlkolíneec.

Názov územia "Na Drapskie" bol známy už r. 1566, ako prvá písomná zmienka o obci. Po rozsiahlom lesnom polome na prelome 17. a 18. storočia gróf Forgáč osídlil osadu drevorubačmi z Oravy. Po vyklčovaní lesov k nim pribudli pastieri, furmani a neskôr aj sklári z oblasti Kysúc a Valaška (Veľké Karlovice - Vsetínsko). Drábsko sa rozšírilo o ďalšie osady - Dolinu, Kysucu (pôvodne Otíliu - podľa dcéry

grófa Forgáča), Sedmák a ďalšie. Sklárske huty v tejto oblasti zanikli po 1. svetovej vojne. Odtedy boli Vrchy len zásobárňou pracovných síl pre lesy, časť obyvateľstva sa zaoberala nevelmi výnosným poľnohospodárstvom a miestnymi remeslami - výrobou drevených šindľov, spriadaním ľanu, tkaním plátna a handričkových pokrovcov. Po 2. svetovej vojne dochádzali ľudia za prácou do Brezna, Hronca, Podbrezovej a do Utekáča, viacerí sa do týchto miest natrvalo presídlili.

Historická zástavba s pôvabnými ľudovými drevenicami, hospodár-

skými dvormi, sýpkami, kaplnkou a malou zvonnicou sa tu zachovala v temer nezmenenej podobe najmä preto, že osada mala v 80. rokoch uplynulého storočia ustúpiť plánom na výstavbu priehrady, ktorú ale napokon vôbec nepostavili. Kedysi chátrajúce drevenice sú dnes skvostom. Chudobné príbytky niekdajších drevorubačov, furmanov, pastierov aj sklárov postupne vstávajú ako bájny Fénix z popola vďaka aktivite chalupárov a nadšencov. V jednej z dreveníc umiestnili aj múzeum, ktoré pomenovali po jednom z prvých majiteľov kysuckých dreveníc Ľubomírovi Janoštiakovi.

Kysuca sa nachádza v lone našej krásnej stredoslovenskej prírody, je obklopená hlbokými zalesnenými dolinami, rozľahlými lúkami a pasienkami a jej návšteva predstavuje krásny zážitok.

Región plný rozdielov aj skrytého potenciálu

Región plný rozdielov, ale aj zaostávajúci región so skrytým potenciálom, ktorému bráni v raste predovšetkým dramatický pokles počtu obyvateľov. Aj takto opisuje Banskobystrický kraj unikátna publikácia, ktorá je jedným z výstupov pôsobenia iniciatívy Catching-Up Regions (Dobiehajúce regióny) na Úrade Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len „BBSK“).

V minulosti bol BBSK jednou z najvyspelejších častí strednej Európy a napriek tomu, že je dnes druhým najmenej rozvinutým regiónom Slovenska, stále si zachováva potenciál, ktorý mu v minulosti pomohol prosperovať.“

Región v blízkosti veľkých centier obchodu ako Bratislava a Budapešť, oplývajúci nerastnými zdrojmi a prírodnými krásami, nevyzerá ako typický kandidát na zaostávanie. Aj napriek tomu má dnes však druhé najnižšie HDP na obyvateľa, druhú najvyššiu mieru nezamestnanosti a druhé najnižšie mzdy na Slovensku, pričom vo všetkých spomínaných ukazovateľoch kraj ani zďaleka nedosahuje celoštátny priemer.

Región sa predovšetkým musí vysporiadať so svojou demografickou situáciou, ktorá sa pomaly me-

ní na krízu ľudského kapitálu. Odliv mladých ľudí v ostatných rokoch zároveň znamená odliv talentov, ktorý je pravdepodobne jedným z faktorov prispievajúcich k poklesu počtu obyvateľov v produktívnom veku, a ktorý ešte viac stupňuje pretrvávajúci problém prirodzeného úbytku obyvateľstva.

Nevýhodou regiónu je aj nedostatok veľkých miest. Napriek tomu, že BBSK je štvrtým najpriemyselnejším regiónom v krajine, veľmi mu chýba podpora, ktorú mestá regionálnej ekonomike zvyčajne prinášajú. Najväčšie mestá kraja sú navyše relatívne malé a takmer úplne tu absentujú mestá strednej veľkosti.

Zlá dopravná dostupnosť rozdeľuje Banskobystrický kraj na dve časti, čím obmedzuje potenciál každej z nich. Zatiaľ čo zo severnej časti regiónu trvá cesta autom do Bratislavy menej než dve hodiny, dopravná dostupnosť ostatných častí kraja je až prekvapivo zlá. Nie je náhoda, že najmenej dostupné časti BBSK, juh a juhovýchod regiónu, sú zároveň najmenej rozvinutými oblasťami s najvyššou mierou nezamestnanosti a najnižšími mzdami.

(zdroj: <https://www.bbsk.sk/Aktuality>)

...zaostávajúci
región so
skrytým
potenciálom...

VÝZVY na predkladanie žiadostí o finančný príspevok pokračujú

Z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) Partnerstvo Muránska planina - Čierny Hron má vyhlásené výzvy pre opatrenia:

5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach.

Aktivity:

- **B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry**
- **B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel**
- **C1 Komunitné sociálne služby**
- **E1 Trhové priestory**

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ obce s počtom obyvateľov do 20 000 (vrátane),
- ⇒ združenia obcí, združenie právnických osôb
- ⇒ občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby.

Intenzita pomoci:

- ⇒ 95%
- Výška príspevku:
- ⇒ 5 000 - 90 000 €

5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ Samostatne zárobkovo činné osoby
- ⇒ Mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov

Intenzita pomoci:

- ⇒ 55%
- Výška príspevku:
- ⇒ 5 000 - 90 000 €

Termíny uzávierok výziev:

- ⇒ 15.10.2020; ďalšie hodnotiace kolá budú uzatvárané v intervale 3 mesiacov a to vždy k 15. dňu príslušného mesiaca, až do vyčerpania finančných prostriedkov na výzvu.

Z Integrovaného Programu rozvoja vidieka (PRV) Partnerstvo Muránska planina - Čierny Hron má vyhlásené výzvy pre opatrenia:

Program rozvoja vidieka SR
2014-2020

7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ obce s počtom obyvateľov do 20 000 (vrátane),
- ⇒ združenia obcí, združenie právnických osôb
- ⇒ občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby.

Intenzita pomoci:

- ⇒ 100%
- Výška príspevku:
- ⇒ 5 000 - 80 000 €

7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo, vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ obce s počtom obyvateľov do 20 000 (vrátane),
- ⇒ združenia obcí, združenie právnických osôb
- ⇒ občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby.

Intenzita pomoci:

- ⇒ 100%
- Výška príspevku:
- ⇒ 5 000 - 80 000 €

7.5 Podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ obce s počtom obyvateľov do 20 000 (vrátane),
- ⇒ združenia obcí, združenie právnických osôb
- ⇒ občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby.

Intenzita pomoci:

- ⇒ 100%

Výška príspevku:

- ⇒ 5 000 - 50 000 €

4.2 Podpora pre investície na spracovanie/uvádzania na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ Samostatne zárobkovo činné osoby
- ⇒ Mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov

Intenzita pomoci:

- ⇒ 55%
- Výška príspevku:
- ⇒ 5 000 - 40 000 €

6.4 Podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností

Oprávnení žiadatelia:

- ⇒ Samostatne zárobkovo činné osoby
- ⇒ Mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov

Intenzita pomoci:

- ⇒ 55%
- Výška príspevku:
- ⇒ 5 000 - 80 000 €

Jeden z nás ...

Pavol Hajduk, Michalová je aktívnym členom Partnerstva MP—ČH od roku 2012. V minulosti sa venoval ľudovo-umeleckému rezbárstvu, ale v poslednej dobe ho uchvátil kameň. Jeho koníček sa stal vášňou a venuje mu väčšinu svojho času.

V umeleckých kruhoch sa stal pojmom, vystavuje predovšetkým v Čechách, Poľsku a na Slovensku. Jeho prá-

ce nájdete aj v našom regióne napr. Tisovská šťavica, Lesný skanzen Tisovec, Náučný chodník Drienčiansky kras a pod. Nedávno ste ho mohli stretnúť v Dudinciach na medzinárodnom maliarskom a sochárskom sympóziu, Hontianske inšpirácie 2020 v dňoch 22. ÷ 26.9.2020. Stretli sa tu maliari a sochári prevažne zo Slovenska a Čiech.

Priamo v plenéri predviedli ako vznikajú vzácne umelecké diela. Náš Palko ako vždy nesklamal a ukázal svoje vnímanie sveta cez jeho úžasné kamenné sochy.

Kam na výlet v našom regióne

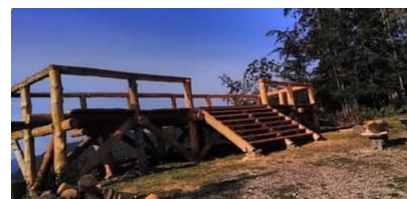

Sedlo Burda sa nachádza v Národnom parku Muránska planina vo Veporských vrchoch. Oddeluje Vysoký vrch a Fabovu hoľu a nachádza sa v katastrálnom území dvoch obcí, t.j. Tisovec a Muráň. Je významnou križovatkou turistických trás vo východ-

kom pre túru na Fabovú hoľu a na Vysoký vrch, ktoré patria medzi najvyššie vrchy Muránskej planiny.

V roku 2012 tu zhorela chata a o jej obnovu sa postaral jej terajší nájomca Zdeno Pochop a OZ Nová Burda s podporou Štátnej ochrany prírody SR a

ďalších donorov. Dnes chata slúži ako turistická ubytovňa a zároveň ako informačné centrum. Chata ponúka občerstvenie a nocľah v podkroví na vlastnej karimatke a spacáku. V okolí chaty sú lavičky, stojany na bicykle, stojiská pre kone. Tohtoročnou novinkou je vyhladková terasa, ktorá vám zaručí nádherný výhľad na okolité Veporské vrchy v NP Muránska planina.

Kontakt

Kancelária Partnerstva Muránska planina - Čierny Hron
Nám. Dr. V. Clementisa 87 (1. poschodie) - vchod zo zadnej strany
980 61 TISOVEC
tel.č.: 0950 464 450
e-mail: partnerstvompch@gmail.com
web: www.muranskaplanina.com

v pracovných dňoch 9⁰⁰ - 15⁰⁰ hod.

Program
rozvoja vidieka SR
2014-2020

